

KORXONALARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINITAKOMILLASHTIRISH

Aliqulov Elmurod Shovqiddin o'g'li

Toshkentga davlat iqtisodiyot universiteti Smarqand filiali magistranti:

R.M G'aybullayev

Ilmiy rahbar: prof

Abstract: *Maqolada pul mablag'lari hisobini ham nazariy ham amaliy jihatdan o'rganish kelgusida moliyaviy hisobning uslubiy asoslaridan biri hisoblangan bugalteriya hisobi hisob-varaqlar rejasini moliyaviy hisobot shakllari talab qiladigan ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va saqlash nuqtai nazaridan rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *Hisob kitob scheti, naqdsiz pul, to'lov topshiriqnomasi, aksept me'morial order, akkreditiv, chek daftarchalari, uzoq muddatki kreditlar*

Maqolada pul mablag'lari hisobini nazariy va amaliy jihatdan o'rganish kelgusida bugalteriya hisobi hisob-varaqlarining moliyaviy hisobot shakllari uchun uslubiy asoslar keltirib olingan. Moliyaviy hisobotlar, ma'lumotlarni to'plab, qayta ishlab chiqish va saqlash jarayonlari orqali moliyaviy holat haqida tafsilotli ma'lumotlar beradi. Bugalteriya hisobi, moliyaviy hisobotlarni tuzatishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, tashkil etilgan hisob-varaqlar orqali moliyaviy jarayonlarni boshqarishda yordam beradi.

Maqolada bugalteriya hisobi haqida uslubiy asoslar bayon qilingan va ular orqali pul mablag'lari hisobini o'rganish talab qilingan jarayonlardan biri sifatida tanib olingan. Moliyaviy hisobotlarni tuzatishda, hisob-varaqlar rejasini saqlash, ma'lumotlarni to'plash va ularni qayta ishlashning muhimligi ko'rsatilgan. Bu jarayonlar moliyaviy ma'lumotlarni to'plab, ularni moliyaviy hisobot shakllari bo'yicha tuzatilgan hisob-varaqlar rejasida joylashtirishga yordam bera oladi.

Moliyaviy hisobotlarni tuzatishda, moliyaviy jarayonlarni boshqarishda kerak bo'lgan ma'lumotlarni yig'ish, ularni qayta ishlash va saqlash jarayonlarini rivojlantirish maqsadga muvofiqdir. Bu holatda, bugalteriya hisobi, moliyaviy hisobotlarni amaliyotda tuzatishda muhim bo'lib, tashkil etilgan uslubiy asoslar orqali bu jarayonlarni yaxshi boshqarish imkoniyatini beradi.

Bugalteriya hisobi, moliyaviy hisobotlarni tuzatishda quyidagi uslubiy asoslar boyicha maqolada ko'rsatilgan:

② Ma'lumotlarni to'plash: Bugalteriya hisobi moliyaviy hisobotlar uchun kerakli ma'lumotlarni to'plashda boshlang'ich qadamdir. Bu ma'lumotlar, kirim-kelishlar, to'lovlar, cheklar, naqd pul omonatlari, kreditlar, va boshqa moliyaviy tranzaktsiyalarni o'z ichiga oladi.

② Qayta ishlab chiqish: Toplangan ma'lumotlar, hisob-kitoblarni tuzatish jarayonida qayta ishlab chiqiladi. Bu jarayonda moliyaviy tranzaktsiyalar hisob-kitobda to'g'rilanadi va moliyaviy hisobotlar uchun kerakli ma'lumotlar tayyorlanadi.

☒ Saqlash: Moliyaviy hisobotlarni tuzatishdan so'ng, ularni saqlash muhimdir. Bu jarayonda hisob-kitoblar va moliyaviy hisobotlar uchun tayyorlangan ma'lumotlar maqsadga muvofiq arxivlanadi, shuningdek, ularni keyingi davrda ishlatish uchun saqlanadi.

☒ Hisob-varaqlar rejasini saqlash va uning yaxshi tuzilganligi, to'g'riligi, va ma'lumotlarini qidirishga imkon berish muhimdir. Ushbu rejalar, moliyaviy hisobotlarni tayyorlash, taqdim etish va o'zgartirish jarayonlarida yordam bera oladi.

☒ Tekshiruv va To'g'rilash: Moliyaviy hisobotlar tuzatildikdan so'ng ular tekshiriladi va to'g'rilashlar amalga oshiriladi. Bu jarayonda ma'lumotlar to'g'ri va to'liq ekanligini tekshirish, xato va noqulayliklarni aniqlash va ularni tez va to'g'ri tiklash muhimdir.

☒ Moliyaviy jarayonlarni monitoring qilish: Bugalteriya hisobi, moliyaviy hisobotlar tuzatilgan jarayonlarni doimiy ravishda monitoring qilishni o'z ichiga oladi. Bunday monitoring, moliyaviy jarayonlarni nazorat qilish va dastlabki rejalashtirilgan ma'lumotlarni tasdiqlash imkonini beradi.

Maqolada ko'rsatilgan uslubiy asoslar, moliyaviy hisobotlarni tuzatish va ularni boshqarishda yaxshi natijalarni olish uchun muhimdir. Bugalteriya hisobi, kompaniya yoki tashkilotning moliyaviy holatini yaxshi tushunarli va boshqarishga imkon beradi.

XULOSA

Bu maqolada pul mablag'lari hisobini nazariy va amaliy jihatdan o'rganish, moliyaviy hisobning uslubiy asoslari, bugalteriya hisobi, moliyaviy hisobot shakllari va ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va saqlash usullari keltirilgan. Bugalteriya hisobi, tashkilotning pul mablag'larini amaliyotda hisobga olish, ishlash va saqlash jarayonlarini nazariy va amaliy ravishda korib chiqishni o'z ichiga oladi. Moliyaviy hisobotlar esa tashkilotning moliyaviy holatini, daromadlarini, chegirmalarini va boshqa moliyaviy ko'rsatkichlarini aks ettiradigan ma'lumotlar to'plamidir.

Ushbu uslubiy asoslar hisob-kitob va hisobotlar sohasida mutaxassislar uchun keng foydali bo'lib, tashkilotlarni moliyaviy faoliyatlarini tahlil qilish, strategiyani rivojlantirish, soliq majburiyatlarini o'rganish va boshqa moliyaviy qarorlar qabul qilishda yordam beradi.

Ushbu uslubiy asoslar tashkilotlar uchun moliyaviy hisob-kitob va hisobotlar tuzishda kerakli bo'lgan muhim qadamlarni aniqlash, moliyaviy faoliyatni boshqarishda samarali va aniq ma'lumotlar taqdim etishda yordam bera oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida»gi qonuni № 404. –T.: 2016 y

2. Turayeva, G., Mullajonov, B., Qurbonbekov, R., To'raqulov, S., Mamadaliyev, U., & Fozilov, S. (2023). BUXGALTERIYA HISOBINING USULLARI VA TAMOYILLARI. Наука и технология в современном мире, 2(14), 53-55.

3. Turayeva, G., Mamarahimov, A., Berdiqulov, S., & Robimqulov, N. (2023). BUXGALTERIYA HISOBI FANINI RIVOJLANISHIDA AKT NING O'RNI. Инновационные исследования в современном мире: теория и практика, 2(15), 25-26.

4. Gulizahro, T., Hurriyat, M., Oydiyoy, N., Umida, N., & Muxlisa, O. (2023, April). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA "1C: BUXGALTERIYA HISOBI". In " Conference on Universal Science Research 2023" (Vol. 1, No. 4, pp. 96-98).

5. Gulizahro, T., Shodiyor, X., Zulhumor, S., Feruza, B., & Mohinur, Y. (2023, April). BUXGALTERIYA HISOBINING USULLARI VA TAMOYILLARI. In " Conference on Universal Science Research 2023" (Vol. 1, No. 4, pp. 90-92).

6. Gulizahro, T., Kamola, H., Zulayxo, P., Aziza, T., & Nozima, G. (2023, April). BUXGALTERIYA HISOBI SCHOTLARIDAN FOYDALANISH TALABI. In " Conference on Universal Science Research 2023" (Vol. 1, No. 4, pp. 99-101). Madinabonu, A., Nurjahon, N., & Mehriniso, M. (2023, April). BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY STANDARTI. In " Conference on Universal Science Research 2023" (Vol. 1, No. 4, pp. 93-95).